

Kelewis, Karaliaucziuje
kas Utarninką išbūdams,
kastoj, ant bile kofio Busto
apšielūtas, su Puspinin-
geis ant Bertaino Metū
5 Egr. arba 50 Pf.

Kelewis

is

Apsakymū Štatimai i Ke-
lewi kastojo po 2 Egr. už
kožną, smulkeis kastois
išdrukavotą Eilę. Oro-
matas reiš ben atrabiti:
Bergplaz (arba
Schleser Berg) № 7.

Karaliaucziaus Broliams Vietuwininkams Žinės parnešas.

Nro. 42.

Karaliaucziuje, 21. Oktoberi.

1879.

20. Nedėvieniėje po šventosės Traicės.

Evang. Matt. 22, 1—14. Grom. Epž. 5, 15—21.

Pakviestas eik!

„Daug yra Pawadintū, bet maž Jhrint-
tųjų.“ Tai Pono Jėzaus žodis. Dgi kas ben yra
pawadintas? teip mes norėtumbim klausti. Mes atsi-
lėpjam: tu ir aš, ir wisi, kurie pakrikštyti ir kurie
Diewo žodi gird arba skaito. Tie pawadinti. Dgi
klausiant ant ko mes pawadinti? tay mums Pons Jėzus
musū šendieniškoj Ewangelijoj atsilėpja: „i Swodba“.
Tu sakai: Kad aš i Swodą pakviestas bucziau, tay
aš mielay eicziau, nėra ant Swodbos czia Meilei ju
Meilei susidraugawojant dibe Linksmyme feliamą; czion
wislab puiku ir gražu. Czion wislab pašweista czion
Swecziei puikiey apširėdė, czion šaniausi Walgei wal-
gomi, ir gardziausi Šerimai geriami, czion gražiausi
Balsai meilingiausėy šambėdami Sweczii Szirdis gai-
wina, o Swecziei nū šiočiu Dienū Sunkenybju atsi-
ilsėdami su kiti kiti meilingoj Prietelystėje pasikalb ir
dziaugias. Tai Swodba kuri prie Pasiturincziū man-
dagiey šwencziama. Tokioj Swodboj buvo ir musū
Pons Jėzus Kanos Miestelhyje Galylėds Zemėje apši-
lanęs. Jon. 2. Persf.

D teipo yra Swodba ir jo Burnoj Abrozās wiso
to pastojusi kas gražiausia ir šlowniausia Diewo Kara-
lystėje. Jisai Kartą sake Nikodėmui: „Jūs ne wie-
ryjat, kad aš jums apie žemiškūs Daiktūs kalbu, kaip
wierytumbit, kad aš jums apie dangiškus Daiktūs kal-
bėcziau Jono 3, 12. D šw. Apštals Powils sawo
aufštame Apreiškime iki i Roju ir iki i trecziji Dangu
paimtams budams girdėjo neiškaltamus žodziūs, furius
ney wiens žmogus ne gal sakiti 2. Kor. 12, 14.
Dangiškus šlowingūsius Daiktūs ne gal ney jokia Afis
išmatyti, ney Ausis išgirdėti ir ney jokia žmogaus
Szirdis išdumoti. 1. Kor. 2, 9. Todėl Pons Jėzus
apie Dangaus Jhganymą ir Szlowę kalbėdamas tą wis
prilygina Swodbai arba tokieji kitai Gzesnei, kuri tarp
žemiškū Daiktū šlowniausia yra. Kitai jis žmogiskais
žodzeis toktai iškalbėti ne galėjo. Taygi jey tu i

žemišką Swodbą pakviestas budams mielay eitumbei,
tay ben eik i dangišką Swodbą, kuri už swietišką
daug šlownesne yra dar jų melians, jų šubriaus.

Tu klaus, argi ir aš ant andos Swodbos ir tikray
pakviestas esu? Beje tikray, nės wos tu tikt i Swietą
būwai parėjęs, tay tawę trivienas Ponas Diewas i
tą pasiwiete per šwentąji Krikštą kuriame jis wisa
Malonę trivienoso Diewo, Tėwo, Sunaus irgi šwen-
tosės Dwajės taw prisisiule ir tawę per Sawąji iš-
ženklino. Dgi kiek Kartū tawę tas didysis Dangaus
Karalius dar ypaczien saweipi pasiwadino taw sawo
Paslus atsiusdamas ir taw sakybindamas: Eikš, ben eikš
Swodbon! Juf wislab jau gatawa. Tawo Jhgan-
tojis taw ant Kryžiaus jau wislab pagatawinęs. Jis
tawę wadino taw ar kokią Gėrybę priteikdamas, ar tawę
kokią Nykšte bauzdams ar tawę prawirkindams ar tawę
pasinkmindams, ar taw koki sawo žodziū Tarnū pri-
siusdamas, o kartais jis taw sawo Wadinimą ir per koki
šitū pacziū „Kelewo“ Paikštū prisunte idant tu i
dangišką Swodbą eitumbei.

Alle ar tu ir apšiemei Wiešpaties Wadinimui
klausti? Ne kožnas tai daro. Juf Wiešpats sako:
„Daug Pawadintū bet maž Jhrintū.“ Tulasis Wieš-
paties Wadinimui ussikemša sawo Ausis ar jam iš
kelio eit, ar jam Duris ussifrakina, ar šitą Wadinimą
tiesiog paniekia ar išbluznyj. Jo Laukas, jo Kupczyste,
jo Winingę jo Aktū Pamėgimas, jo Runo Pamėgimas
ir Pasididziawimas Gywasczio (1. Jon. 2. 16) toktam
brangesnis ir šlownesnis Daiktas ne kaip ana Swodba,
ant kurios ji Wiešpats pasiwietės. — Alle minau,
ne klajofite! Wiešpats n'apsijokdinas. Ką žmogus
sėjęs tai jis ir dagos. Taygi pakviestas ir wadinams
eik! Amen.

Simultaniškios Szuilės.

Walniemsiems arba ir Tolynžengiantiesiems triff-
czioniškoji Wiera didėy prieš yra, o jiems todėl ypa-
czien ne pamegst, kad ji jau Szuilėje prie Kuditiū
mokinama. Nėsa žinoma, kad Likėjimas jau prie Ku-
ditiū i Szirdeles isodinams, tay jis czion daugiausien
pasiliekt per wiją Amži. Tai Szėtonas žinodams yra

keliose Žemėse kaip antai ir Belgijoje per Valnūsius tokius Įstatymus Sziuilėse įstatydinęs, kad Kunigams wisai ne Vale, Sziuilokams Pomokslą Wierōs Dalysiose dūti. Frauczijoje hitas Įstatymas, kaip žinote, dar tikt bandoms, ale dar ne žinoma, ar Walniejie hitame Dalysie laimēs.

Ale prie musū Walniejie dumojo hitą Dalysią kitai ipwesti, butent per Įtaishmą similtanishkujū Sziuilū (wokishai tai wadinama: Simultanschulen), tai esti tokiū Sziuilū, kuriose Kubikei berods Wierōs Dalysiose mokinami, ale teipo, kad kožnoj similtanishkuj Sziuilėje teip ewangēliskai kaip katiliskai, o galiansen ir žydiskai Waikai galētū i Sziuilę eiti. Berods Walniejie ne jako, but tas Sumaishymas Sziuilėje eingas priēs Wierg arba ant Wierōs Įgaitshinimo, bet tikt ant Wierū arba Szirdziū Suwienshimo idant wisame Žmoniū Susibuwime ir Susiwedime ne butu Priēsiniuskyste tarp Katilikū, Ewangēliskujū bey Žydū, bet wienat Meile, Sandora ir Pakajus. Ale beweik isširode, kad hitas Meilēs ir Pakajaus Įšprowjims tikt susapnoti arba pramanyti Wėjai ēsa, nēsa kožnas Wierōs arba ir swietishkū Rusdawimū Mokitojis tur tokioje sumaishtoje Sziuilėje saugotis, kad jis Waikus mokindams ne fur koki Žodi pasahytu, kursai priēs Wierg šio arba to butu ir fieno Szirdi is sawo Mokintiniū ižeistu. Kelis Kartus parėjo tokiū sumaishtu Sziuilū Mokitojai i Prowg, but jie wienu ar kito Szirdi ižeidę. Sziitoku Budu parėjo ypaczey is Reinishkiū Prowincū fur jau daug tokiū sumaishtū Sziuilū randas, pas pati Wiešpati Ciecoriu daug Pasigodimū ir Meldimū, kad tokios Sziuilēs ben Kartą liautus. Berods musū buwēsis baznytishkasis Pons Ministeris, tas dawē Walniemsiems hitame Dalysie šen ir ten Vale, kaip manding ir Tilžej, fur Walniejie haufe, but Katilikū ne daug gana ēfant ir kad todēl jū Waikai su Ewangēliskaisis podraugē i Sziuilę eiti turi. Walniejie beje jako: Be Wierōs ney wiens Žmogus ne gal, o ir ne tur buti, ale tai Žmogaus Szirdziei wis lyg daug, arba teip: Jo Wiera ne tur ney katiliskai, ney liuteriskai, ney kalwyniskai, ney žydiskai buti. Gana, kad jis tikt Diewg tur, tas ne tur ney šioks ney toks buti. Ale kožnas ismintingas Žmogus ir tikt Mazumeli ismishydams tur ispažinti, kad tokia Kalba powisam paika ēfanti. Tacziau Walniejie ant to stow.

Szitaipo atšiejo, kad Elbingōs Miesto Wyresniejie jau wislab teip itaisę ir sudawadyję buwo, sawo Miesto Sziuilēs similtanishkomis padaryti. Ale dēl hito Dalysio parėjo Pasigodimai pas naujiji baznytishkaji Ministeri von Puttkamer i Berlyną, o tas tūjau nuleido i Elbingą Uždraudimą Įtaishmo tokiū similtanishkiū Sziuilū. Elbingōs Miesto Wyresniejie nusigandę patys i Berlyną pas Pong Ministeri nukeliawę ir ji šir-

dingay melbe, kad jisai jiems tame Dalysie Walę dūtu. Ale Pons Ministeris jiems meilingay atsake, kad jis jū Walę isvildyti ne galis. Tame Dalysie jis ēsas kitōs Dumōs ne kaip pirm jo buwēsis Pons Ministeris. Kožna Wiera ir kožna Wierōs Draugyste turinti saw ypaczey Sziuilę turēti. Tikt tada, jey ne galima ēfant, Sziuilę kitai itaisyti, tay jis welysēs kofę Sziuilę ir dwiem Wieroms itaisyti. Tangi jey Elbingishkiei ne gali isrodyti, kad prie jū be Similtanishkiū Sziuilū ne galima apsigelbēti, tay jie turi sawo Sziuilēs teip isaisyti, kad kožna Wiera saw ypaczey Sziuilę turētu. Mes toktai patirdami sakom is Szirdiēs: Diewui dėkun! Ale Tilžishkiei bey Pakalnishkiei, Klaipeidishkiei bey Szilkarcziamishkiei kurie Walnūjū per Diputiertus isšityre, tam ne pritarēs. Walnūjū Prietelei myl Wierōs Sumaishymus, jeib per tūsius ant Galo wisos Wierōs isnyhtu.

Įš Burnōs jaunū Kudikelū.

(Bradzia Num. 41.)

3. Įš Tiesōs, ney wiens kofs Paprotystēs Meldejis ne nukals i Dangaus Įganimą, jey jis ne pastos kaip anie Meldejai, apie kurus itišol kalbējom, arba ir kaip ansai, kurs ne per seney Ponui Diewui Gromatą raše. Bet su tūm Daiktu hitaipo destis: Pirm Trumpo pasimire Petersburgij wiens Urēdininks ir paliko sawo Paczią su trimis majais Kudikeis didzoje Wargingysteje. O norint ir Namū Gaspadine buwo jiems pawelijusti dar wieng Mēnesi jōs Bute be Mūmōs gywent, tay tikt tū Trijū Bēda wis Dien is Dienōs didyn ējo. Tay raše karta 7 Metū senasis Sunelis wargingosēs Rašlēs sekanczē Gromatą: „Mielasis Diewe! Mano Sesele nor didey walgyt; just man tris Kopekius, kad aš jei Donōs nupirkt galēczau.“ Su tūm Ženkliu nuėjo jis pas artimjauš Gromatū Skryne, kad ji cze ishtu. Ale tos Skyle buwo jam per aukštay, o jis ir kas žin kaip nusiprocewodams negalėjo jōs prifekti. Tam patim Gziese ējo ale Kunigs tōs Parapijōs, prie kurōs ta Rašle priklause, cze pro Szali ir tą Kudiki prie Gromatū Skrynēs besibowijant iswydēs jis arynn prižengēs klause, ka jis cze daras, ir tą Rašią is jo Rankōs paėmes ir ji su pajudinta Szirdimi skaitydams is jo Weikalą ir Weikalą ishirti gawo. Botam jis apie tay dar patš pilnay persiludijēs, kaip didey tie Wargingieje Bagalbōs prifwala, pahelpē jus kief igalēdams is sawo paties Delmono. Bet tūmi tas grecznasis Pons dar ne pasifabino. Sekanczjoj šwentoj Dienoje ēme jis ana Rašēji bey jos Sesyte — Majausasis dar yr' žindoms — su sawim drauge i Baznyczią. Jis kalbejo Susirinkusiems apie Mielasirdingystę, o tada jis su

anais Rudifeis i Tarpą pasiftojes, papasafajo jiems ana Afififikimą ir jų wifą Bėdą ir tada jis patš tarp sawo Parapijonų Rankių laife. Trumpame Gziese buwo jis 1500 Rubliū surinkes. Tai buwo labay apftinga Segnone, furę tas Majafis Wietoje tū trijų Kupeliū gawo, kurus jis sawo Malbōs Gromatoj buwo nū Diemo iſſipraſes.

4. Ruſidūd ne retay, kad tofs mažas Rudifiš wienam iſ Ūzaugufujū Prapulitiš Kelu becinant lyg uż Afiū użſiſtoja ir ji ſugražina. Szendien dar ſkaitczau wienoje Geitungoje Paſafojimą wiendš Motindš, furę jōš mažoji Dukterife ant Priſwertimo parwede. Tōš Mergaitēs Tėws ſkaitydawo kas Rytą bey kas Wakarą teles Dalis iſ Bibeliū, ir tada jis Wieſpantiš melde, kad jis tuš Zōdzius prie jo Szirdiēs žegnotu ir kad jis wifus jo Namifkius sawo mielais Rudifeis padarytu. Motina ale Bono Jėzaus dar ne pažino. Ji rods žinojo daug fą apie ji; wienof ji ne norėjo jam sawo Szirdi atwertti; ji dar ir iſ to apmaudijos, kad jōš Wyrs Pong Jėzu mylėjo. Wiename Wakare buwo Tėwas i Surinkimą iſėjes, tay 2 Metū ſenoji Duktele paėmuſi Bibeles padėjo tas Motinai ant Briglobſczio ir ſafe puſtylo-mis: „ſkaityk!“ O jau Rudifi nurambyt noredama paſkaite ji kelis Berſhmus. Tay Majoji wēl ſafe: „Melſtis!“ ir Kankeles ſuſiēmufi bey Afeles puſau użmerkufi ji lufurawo, iki Motina tay darys. Ale af, Motina juſ ne mofėjo melſtiſi; taczaus dabar taipo i Anſhtumą ſuſprauſta budama parſimete ji pilna Baimēs ant sawo Kelū ir pradėjo graudzey wertti; ji iſſipazino, kad ji didele Griekininke ēſanti ir melde Pong Jėzu, jōš pagadinta Szirdi ſaw i Apierą priimti ir ję sawo brangiu Krauju nuczpſtyti. Wieſpatis iſklaufe jōš Ūſaras ir dowanojo jei naują Szirdi. Iſ to Gzieso ji jęſkojo ir Kitus Kristui priweſti.

5. Kas n'iera ſuplaupjama, kad ſarta Swietif-tieje praded apie dwafifkius Daiktus ſnekēt, apie kurus jie daugiaufey tiſt menk fą te iſmano ir taipo apie tay ſalba, kaipo Aklafis apie Kwietkū Grožybę. Geray butu, kad jiems kas tofi tifrą Aſafymą kas Syfi dūtu, kaip tofi ana Mergaite sawo Szirdiēs Prastybeje, ale labay prideranczey kad dawo; bet tay taipo buwo: Wienūſe Namūſe bagotū žmoniū ne buwo prie Walgio Malda wartojama. O kaip Karta to Kiemo Kunigš i Sweczus pakwieſtas buwo, tay jis jūs graudeno, kad jie ne tiſt jam pas jūs ēſant, bet nū dabar wifados prie Stalo eidami melſtufi. Tas Daiktš padare jiems didi Megeraſti, ir ant to ilgas Tyſejims ſekieſi, furi galaufey Namū Ponas nulauže ſafydams, buſ ſadnienifkoji Malda galaufey ir tiſt wien Papratimo dēl ēſanti melbzama ir per tofi tanku Aſkartojimą ant Galo tiſt wifą sawo Swarbumą prapuldanti ir praſtu ledaku Daiktu paſtojanti. 7 Metū ſenoji Sunaus

Dukteraitė tada ale ſenojo Tėtaczio Ranką huczodama tare: „Myſims Tėtati, ar man tad nū dabar ir ne bus daugiaus Wale, wis kas miela Ryt pas tamę ateit ir „laba Ryt, Tėtati, ir kożname Wakare, „laba Raſti, Tėtati“ ſakyt? Ant to ſekēs wēl ilgas Tyſejims. Po gerōš Walandikēs ale Kunigš i Mergaite ſu Dzaugſinu nużwelgdams tare: „Ūſ norēczaū jums wifiems priminti, ka Dowidas aſmame Pſalme ſafes yra: „Iſ Burndš jaunū Rudifeliū ir t. t.

Tofiū ir tiems lygiū Paweiſlū, kaip Wieſpatis Majūſus yra per Tiesōš Rudinirkius wartojēs, galēczaū czon dar daug priweſti; ſiam Kartai ale jau ir ſu tais turim paſifaſdint. W. t. 3.

Wiſofia trumpa Žinia.

— Muſū Wieſpatis Ciecorius ſetino iſiſiol 19taji Oktoberi iſ Badū Badū atſtoti ir antrgę Dieną 20taji ſen Namūn i Berlyną ſugryſti, ale pagal paſkutinę žinią jis wailgin sawo Buwi tenay dwi Dieni ilgiaus. Jis dabar ſeta iſ ten 21maji Oktoberi atſtoti ir 22taji i Berlyną parkelianti, o potam dar ir ant Medzioklēs iſkelianti.

— Muſū Ciecoriui Badū Badūſe n'ēſant buwo ir francużiſtaſis Paſiuntinys, Wardu Senk-Waljie, furs žėip wis Berlyne laifos, prie Wieſpantiš Ciecoriaus apſilankēs, o Ciecorius ſu jūmi ilgą Gziesą aplinkuy paſiwaitſtinėdams ſu jūmi ilgą Gziesą meilingay paſikalbejo. žmonēs tai matydami iſ to ſirdingay džiaugēs, nēſa jie iſ to numano, kad tarp Wofietijōš bey Francużijōš Dras powiſam gaidrus ēſas, ir ant Dangaus ney jokiū Debefiū. Diemui dēkun!

— Muſū Kunigaitſtis Biſmarkis, kaip Geitungos paſafoj, ſerga Kaullige; ar jis daug ar maž Staudėjimū tur, tai dar ne paſakyta. Jiſai dabar jau Berlyne ne wieſ; jis yra i sawo Dwarą Waržyna iſkeliawēs.

— Muſū Pons Juſtntš-Miniferis Leonhardtš jau per teles Nedeles ſargalioja. Geitungoſe ſafoma, jis Wandens Ligg ant Prynſirdiēs tur. Rodš jis dar atliekt sawo Raſtrū Darbus, ogi ir dar iſtengia Stuboj aplinkuy paſiwaitſtinėti, ale jo Daftarai dēl jo kuniſlo Paſilaikymo tiſt Galwas krato.

— Wiens Darbas, furi mums Walniejie padirbę, yra taſai, kad mums dabar tas Browōš Iſtatymas dūtas: Suwencziawotiemſiems i Neſandarą ir i Brową ant Aſiſtyrimo parėjus, jau dabar jiems nebreiſ pas Kunigą ant Sutaifinimo eiti, kaip toſtai iki ſiol Dawads buwo. Iſi ſiol ney joks Giriktas Suwencziawotūſius aſſirti ne galėjo, pirmneng jie buwo pas sawo Kunigą parėje ir tas jūs ſutaifinti ir ſude-

rinti bandes. Berods wyriausioji Ewangeliškioji Baznytrote yra Giriktū Ministeri meldusi, kad tas Giriktams pavelytu, kaip iškiolei ant Afsistyrimo atėjusiūsius Suwencziawotūsius pas Kunigą nusiusti, o Ministeris tai ir pasižadėjo, o ir dare. Ale tas Welhjims n'iera zokaniškas Paliepinas. Giriktas tai berods gal daryti, kad jis nor, ale kad jis to ne nor, tai jis toktai ir ne primalo daryti. Bet kad jis tai ir iš gerods Walės darytu, tay iš susipriešijusių Suwencziawotujū nieks ne gal priwerstas buti, pas Kunigą eiti. Dabar Porui susipykus jie tūjau gal skirtis. Ale dėl to tas Dawads padarytas? Dėl to, kad Walniejie nū Baznyčiods ir nū Kunigū wisay nor walni hui. Kunigai arba Baznyčia ney i Namus, ney i Sziniles ne tur skitis. Swietui tur Wale buti elgtis pagal sawo Pageidimą, kaip kožnas nor. Kožnas gal apsiwesti be Kunigū Suwencziawojimo ir skitis be Kunigū Taisinimo, kožnas gal Rudikiū augyti be Kunigū Pakrifstrijimo, kožnas gal Rudikius i Szinile siusti be Wierods Pamostlo. Tai Walnų Duma ogi ak zielek Dieme, ir tarp musū Lietuwiniukū dar tokiū randaš, kurie Walnų i Saimą siunczia.

— Musū Berlyniskis Generalsynods arba bažnytiškasis didysis Saimas dabar laiko sawo Apmąstymus labay stropjey, o tiek galima ir kas Dieną. Wisus Dalykus ant Apmąstymo pareinanczius ne galima dawadney ispasakoti. Ale nors kelintąji tikt pasakoti galėsim. Wiens Dalyks tas buwo: apie Szwentimą šwentosiūdi Dienōs. Szion godēs Ponai iš paties Generalsynodo, kad Žemes Wyriausybe pati kalta pasidaranti, kad šwentoji Diena nešwenta padaroma. Neša Wyriausybe pati weljanti šwentomis Dienomis Būstams ir Gelžkeliams eiti, Gromatas išnešioti ypatiškas Sziniles laikyti, Zalnieriams Kuntrulsurinkimus laikyti, Mašierawimus išwesti, Lenkyn Begimus su Arkleis statyti ir kas tam lygu. Szion berods keli atsilėpe, kad Būstū bey Gelželiū Bėgus ne galima esant šwentomis Dienomis apstabyti, ale kiti nurode ant Englenderiū, kurie darbingesni ir swietiskūse Dalykūse procningesni esą už wisas kitas Žemes ir Žmoniū Gimines, o tacziau prie jų šwentoji Diena aštriausy šwencziama. Tenay šwentomis Dienomis ney joks Gelželio Wejims ne bėga, ney joks Būstas n'eit. Berods Generalsynods gal ant Szwentimo šwentōs Dienōs paraginti, ale kas zin, ar kas Generalsynodo Pašaukimo klausys, ypaczies kad iš Karalystēs Saimo nū Walnų Būjēs daug prietaraujancziū Balsū pakils. Sztay, Brolei Lietuwiniukai, ką jus padarot, Diputiertū Skyrime Walniemsiems sawo Balsą dūdami!

— Jau žinote, kad daug Szimū francuziškų Maštiniukū pirm Poru Metū ant Iškabenimo i tolimas swetimas Žemes lyg i Apfalimą isgabenti buwo tie dabar gann wēl pargryšti, o daug Szimū iš jų ir yra Sziepinis wēl i sawo Tewisę pargabenti. Tikt durniausiemsiems iš jų dar n'iera Wale, wēl i Francuziją pargryšti. Ale walniausieje Francuzai ir Replikę labjausey mylintieje yra pradejē šaukti, kad reikiant wisiems, o ir durniausiemsi Aileidimą dūti, ir jūš wisus wēl i sawo Tewisę pargražiti. Rods Francuziōs Prezidentas Grėwy su sawo Ministeris to dar wengia, ale ilgay jie prieš wisay walnų dumojancziū Republikininkū Walę ne galēs stengtiš. Damas Drausmēs prieš Maštus jau praurwitas budamē beweik bus prapleštas, o tą Praplešką nieks ne galēs wēl užpilti. O tai jau dabar isstodo. Paryzo Mieste šime Sziese buwo Reikals pastojēs, wieną Miesto Kotponi pasirti. Ogi Miesczionys pasistyre i tą Wietą wieną iš durniausijū ne seney pargryžsiū Maštiniukū, Wardu Humbert; 684 šyre hitą Humbertą, 610 buwo prieš jē. Marysim, ką Prezidentas Grėwy su sawo Ministeris darys. Ar jie anam Maštiniukui welys Kotponiu Paryzo Miesto pastoti, ar ne. Ale kagi jie weiks ne verleidē. Jie galiausey ne galēs prieš Wēją pusti.

— Waršawoj, Lenkū Žemes wyriausiame Mieste, jau wēl yra Galwijū Saišimas prasidējēs. Tenay jū Wyriausybe tai pati yra išliudyjusi.

— Anday pasakojom, kad Afganai, Azijoj šale Indijōs gywenantieje, su Englenderis Karą turējē, ale po padaryto Pakajaus sawo wyriausiame Mieste Kabul Maštą kėlę ir ten gywenantiji Englenderiū Pasuuntini manding Majorą Kawagnari su wisais jo Draugais nurabjawę. Toktai Englenderi pagērauti ne galėjo bet jų Gendrolius Roberts Waistą susirinkēs, iš Indijōs ištrauke Maštiniukus ir Kazbaininkū Mieste Kabul pakorawoti. Afganū Pulkai prieš jē atrauke ir jē i Miestą Kabul ileisti ne norėjo, ale jis jūš pergalejēs tacziau i Miestą itrauke. Dabar Roberts ten Apsakymą išleido, kad jis šen atraukēs eišs, Kazbaininkus pakorawoti. Moterēs bey Waikai turi iš Miesto atstoti, jeib jie ne drauge paškabyti taptu. O Wyriškų Niekš ne tur Ginklū ypaczies ant Alycziods prie jawēs drauge turėti, kūsai su Ginklais užlentkas busēs, tas busēs Smertimi pakorawotas. Jisai tiek imanydamš ant to dabosēs, idant ne foks nekaltas su Kaltaisēs drauge busēs forawotas. Gintis nieks ne turis; kūsai norēsēs prieš Englenderius gintis, tas Bėdą wisam Miestui dar didesne dabarysēs.

Beilage zu No. 42 des „Keleiwis“.

Königsberg, den 21. Oktober 1879.

Wisofia trumpa Žinia.

— Szpaniskasis jaunasis Karalius Alphons jau buvo Karta apsiwedęs, ale jo Pati, Karaliene mire labay staiga ir mistyama, kad kofia nelaba Ranka jei jei Nūdais apdawusi. Dabar ans Karalius feta antrą Kartą apsiwesti. Ostreikiške Princese Eric-Ercifike Maryke Kristyne feta už ji tefėti. Ale jos Robininkai nor jei jei wiena jōs Žiuponiū, o ir wieng Daftarą iš Namū drauge dūti jeib Karalienei potam ne to lygaus nusidūtu kaip Nabastininkei.

— Po pabaigtujū Maniweriū ir ši Rudeni, kaip ir kitais Metais daug francuziškū Zalnierū ir Aficieriū i Kunigaištystes Elfasū bey Piotringiū nukeliam, sawo Tėvus ar šep Gentis aplankyti. O jiems tai ir ne uždrausta, ale jie tur ir wis sawo francuziškūj Urliapū arba Pasą drauge turėti. O jiems ir ne Wale, kol jie Elfase arba Piotringiūse randas, zalnieriškū Rubū dewėti.

e— Szoje praėjusoj Wajaroj yra wisofa Gyropōs Žemėsa, kaip wisos Žinos tame kad pilnay sutar, nepaprastay daug Berkunijōs buwusi, o ir labay daug Žmoniū yra per Žaibus i Smerti nutrenkti. Nū tū daugeropū Nūpoliū czon nors felis paminēsiu. Julijaus Mēnesy man Lietuwōs Pakalnėj apsilankant girdėjau pasafojant, kaipo pirm feliū Dieuū ne toli wiename Kieme wiena Moteriske jei Stuboj šale Kafalio be sēdint Žaibo smertnay ištikta tape. Ji šep be Rutartēs pasielgusi, turėjusi ale ta Paproti, wis prie wisofiū Afitropijimū ta Ištarbę wartoti, „kad tawę ben Berkuns nutrenktu!“ — Barapijōje Kohde Westfolū Browincoje išowē Žaibas i fatilifikstaję Wajnyczig ir nutrenke Kleboną Kordeš, jam Koplcyzelej be sēdint ir Spawedēs besiklausant. Kiti Spawiedninkai buwo jau wisi laukan išeje ir tikt dar wiena sēna Žmona te pasiliko be spawēdojanti. Žmoniems i Wajnyczig iškofus rado jie ta Sengjē šale Spawēdnyczōs ant Žemēs be gulincze. Ji ale su Dieforaus Pagalba i šwiezią Drą išgabenta budama weik wēl atfigawo. Klebons ale sēdējo Koplcyzeleje negyws. — Jau seney eit per Swietą tą Kalbą, kad po šōs Pasaulēs yra kas Meta daug daugiaus tokiū Žmoniū randamū, kurie Žaibo nutrenkti, ne kaip tokiū, kurie Loterijoj didiji Lažybą arba Burtą laimējē yra. Todēl Žmogau buf mirti gataws.

e— Szio Meto Bjutis yra, kiek tirti gawome, musū Ciecorystēje iš wiso rofūjant widutine, Wietosa ir imainytinay apstinga buwusi. Koputes yra ne lgyey

užtikufos, fitur labay menkay, fitur wēl ir labay bagotingay; taczaus iš wiso jū kaip rodosi, daug menkiaus te bus, kaip pernay. Pasaro, kiek girdēti gawname, yra wisur labay apstingay gauta; o kad ir Zolēs pirmasis Kirtis daugel nū Lytaus paiškadytas tape, tay ale jū labjaus Atols geray užtko ir galejo wis gražoje Bagadoje nusienautas tapti. — Masfoliōje ēsanti, kaip Seitungosa rašoma, šio Meto Bjutis labay prasta buwusi. Szaurinūse ir wafarinūse Browincūse per wisą Wajarą beweik be Berstojimo lijo; todēl ir Augusto Mēnesyje tape aplink Petersburgi Wajnyczosa tōs nū Wieszpaties užjūtōs Koronēs dēley Malbos laikytos. Lytaus gusingi Twanai Jawus jau iškofūsus i Klojimą suplate. Kitur wēl patirskieje Jawai ir Szienš ant Pradalgiū suput turējo. Biewos buwo daug Wietosa lgy i Gzerus pawirtusos. Ant Linū weleis wiena Patrautū Weisle, wofikstay „Gamma Kaumpe“ wadinama, šen ir ten daug Ištadōs padare. Pietinūse Masfolijōs Browincūje wēl Jawū Wabalai, Beles, o ypaczey Žogai tytwēik dide Daugybe Laukū i Pustinę pawerte. — Italijoj, o dar jū daugiaus Englante didi Twanai daug Išpustijimū padare. Todēl ir daug Kampūse Englanto Žemēs prasidēs dabar, kaip rodosi, labay šokingas Gzēsas. — Estereikiū, o pirm wisū Wengrū Žemėje, kur šep Metais liub Jawū dide Pilnybe but, šim Mete niera ney toli tiek dagota, kiek jie ant sawo paczū Priwolēs kad reikalauja. — Francuzija, o ypaczey šaurine Amērika yra iš wiso labay peržegnotą Bjute turėjusi. — Mažoje Azijoj, šaurinoje Dalije Rytū Indijōs ypaczey Karalystēje Kazmir ir potam Ciecorystēje Marokko, kuri šaurwafariname Kampe Afrikōs yra, šim Mete kentējo Žmonēs didi Bada. Ar ta Bēda ten dabar rasi per peržegnotą Bjute jau pasilowusi yra, apie tay pastutiname Gzēse ne ēsame nieko patirti gawę.

Lietuwōs Mylētojų Susidraugawojims Tilžėje.

[[Prisiusta.]

Karta buwo ir Keleiwjo to majuma paminēta, buf daugel aukstaj mokytujū Lietuwōs Kalbą mylincjū Bonū feta i wieng Draugystē susiglaust, o toktai ir yra su Wieszpaties locningū Padėjimu 14tame Oktoberij, Tilžėje nusidawusi. Bet kaip mistijū bus ir Keleiwjo Skaitytajams tay labay miel, apie tą Daiktą pilnesnē Žinią gauti.

Kaip tie aukštōs Bājintēs ēsantieje Bonai Swiete tą Susidraugawojimą per didēy swarby Daiktą laiko, tay jo iš to galit suprasti, kad mums Tilžėje susirinkus wiens iš Gymna-

zjods wyrausujū Mokytojū, Pons Bōlkel, dide Krung Gromatū parode, kuros tōs Priejasties dēley pafutiname Gziese ne tift wien nū daug Professoriū ir kitū Ponū is Wokietisjōs, bet ir is daug kitū eyropēiskū Zemjū buwo pas jē atstusos, kaip antay nū aukstujū Szuilū is estereikistujū Miestū Prag, Wryn bey Agram, is Lenkū wyrausojo Miesto Warschau, nū Univerzitetōs Mieste Grōningen Hullanto Zemėje, is Oksford ir London Englanto Zemėje bey is Kurpio Zemēs. Is wisū tū Zemjū ir Miestū atrase aukstaj mokyti Wyrāi Gromatas, kurūsa jie ar sawo Dzaugsmā ir Britaringā iskreisti, arba fokig gerā Paroda nudalyti ir ant to Apšiemimo paraginti norējo, arba ir sawe ant Ištōjimo i tā Draugyste prifimaldawo. Is Englanto wyrausojo Miesto London buwo nū Użweizdo britiskofēs Muzėjōs, kuroje ir wisofie lietuwiski Raštai ir Knygos randamos, tas Paprašymā parējes, kad Nūrašas tōs Protufulēs, kuri toje Dienoje dēl tōs Draugystēs Susdawabijimo užimta buwo, jey galima dar toj paczōj Dienoje ten isfusta butu.

Bet dabar tift ir klausite, tokios ben Priejasties dēl tas Susidraugawojims nusidawo ir kā nor tā Draugyste istaisyti? Ant to si Syki tift tiek te atsiliepsim: Daug Kalbū mokantieje Ponai yra tas su kits kita sulyngdami ant to Ispazinimo parēje, kad musū Kalba priklaufanti prie senausjū ir gražausjū Kalbū ir kad togidēl ir Lietuwinkū Giminė taipojau wiena is wiso senausjū sim Swiete ēfanti. Tulasis is tū aukstaj mokytojū Ponū jautiesi paragintas, karta ir patš Lietuwoj apsilankyt, jeib tā daug garbawojama Zmoniu Gimine ir jōs Paprocjus sawo Atimis matyt ir jū Kalba patš sawo Nustimis girdēt ir dar jū pilniaus prifimokint galētū, kaip tay dar ir pirm kelū Nedeliū prie aukstofēs Szuilēs Mieste Gōttingen Hannoverū Prowinceje ēfatis Professoris Ponas Bezzenberger kad dare. Bet wisi tie mutū garbingieje Aplankytojei yra tā siems labay ne miela ir trudna Patyrimo ju sawim drauge int turēje, kad nu senujū tikrujū lietuwiskū Budū, Rubū ir Paprocjū dabar Lietuwoj tift menk kēs te yr randama, kad daug Kampūse, kur dar pirm ne ilgū Metū beweit wieni Lietuwinkai buwo, dabar musū Dienosa tujū ten jau Gloda, ir kad jū dar užlikusoji Atstanka wis Mets is Meto Greitay majinas ir wis taip einant jū Kalba ir Gimine bene weif powisam isnyks. Bet jie meiljtu, kad tay, is ko jie dabar dziaugiasi ir gerējas, ir busentiems Gziesams butu islaikoma ir kad todēl pirm wisū Daiktū lietuwiskofē Kalba pirmfol je Lietuwinkai patys palaus kalbēje, butu Jodis po Jodzio i Knygas surankiota. Rōds tame Daikte mums nieko ne beliks daryti; nēsa jau per daug Metū trunkanti Pasiprocewojima mielojo Keleiwjo Rašējo bus tas Darbas su Dienu Padėjimu weif atliktas. Taczans apie wifofius senowiskus Lietuwinkū Paprocjus dar ne daug kas yra surašyta. Rōds yra jau ir ikisfol kaip kad sahytum Użcampjeis wiens hen wiens ten apie tay po Majumg rāsinējes; ale tokie Surashymoi gal Rašējui numirus i swetimas Rankas pareidami weif prapulti. Todēl nor tā Draugyste tay wiflab tiek galima surankioti ir i Krung suglausti. Bet jey dabar prie Keleiwjo Skaitytojo rasi fokš Pons apsilankydams jo prašyti, kad jis jam kofē seng Pasaka arba ir rasi kofē Daing, kuros jis rasi dar is sawo jaunū Dienu atsimen, papasakotū, j jis te nēsbdywija is to ir te ne mislija, kad toks kwailas Wokietis is jo tokū niekingū Daiktū pastmēgstas ir ant tū lyg užsimires ēfas. Ak ne! Musū senujū Dainū jau nieks

daugiaus is Galwōs ne be mokysis ir neb' dainos. Me kadangi tos Pasakos ir Dainos daugiansy is didey senū Gziesū yra kilufos, tay yra is jū nors tiek tiek galima numanyti, kofē Tikėjima bey Wiera musū Tėwū Tėwai yra turēje. D tropijasi ir ne retay, kad toki arba tam lygi sēna Lietuwoj pažystama Pasaka ir kitoj Swieto Dalije tarp kitōs Zmoniu Gimines yra randama. Bet taipo Kalbas, Wieras ir Pasakas Tirintojei su kits kita sulyngdami guun ispažinti ir patirti, isgi knr Lietuwinkai, o ir kiti Zmoniu Pulkai yra file ir kaip tie per si Swietg yra prasiplatine; o prie Atfisekimo senowiskūse Swieto Nusdawimūse yra siems tas Daiktis didey priderings.

Jey as geray isfiklausiau, tay yra, kaip wiens Pons tame Susiejime kad pasakojo, manding Tilzēs Kampe ne seney gers Szmots Piningū iskastū, kurie tikray lietuwiski Piningai yra, tay esti dar is to Gzieso, kuriame Lietuwa dar saw walna Ericyste buwo. D kiek numanau bus dar Lietuwoj hen bey ten rasi fokš senowiskas nū Tėwū Tėwū arwotas Daiktis arba Padaryne randami, kuri kita Kart Senieje prie ypatiskū Szwenczū (arba Gyrū) wartojo. Tokius ir tam lygius nū Lietuwinkū wartotus ir wartojamus Daiktus, Rubus ir t. t. nor tā Draugyste surankioti ir Tilzėje wiename Bute dawadney paguldyti. Bet sias Surinkawims ir Suglaudims wifokū lietuwiskū Daiktū bus wofiskay wadinams „Littauisches Museum“.

Taipojau bus ir Knygenyziā itaisyta, kuroje wifokios lietuwiskos Knygos bus randamos. D tōs Draugystēs Ponai butu už tay didey dēkingi, jey kas Lietuwoj fokias senowiskas Knygas arba Raštus turēdams, tokias, turiū dabar seip neb' yr gaunamū, tas tai Draugyste padowanotu arba yrdūtu.

Swiete tay jau seney yra zinoma, kad Brolei Lietuwoj sawo Psalmus ir kitas dwasiskas Giesmes naujeis ir labay grazeis, slowingais Balsais gieft. Bet yr prifibijoma, kad Lietuwinkams i Wofieczus iswirskant bau ne ir tie Balsai bus užmirsti. D juk yra ir sim Gziese Swiete daug tokū, kurie us Balsus meilija pažinti gauti. Todēl yra tā Draugyste apšiemust ir tus Giesmū Balsus surankioti, ant Notū statyti, ir jey galima jūs isdrukawodint.

Taigi m ote, kad tā Draugyste yra saw labay daug Darbo bey Procēs ušfemust. Me dabar rasi dar tift klausit norētū, bau tōs Draugystēs Ponai ir n'era apšeme ir už tay pasirupinti, kad Lietuwōs brangioji Kalba butū czēdijama ir musū Waikū Waikams islaikoma? Kiek jie už tay daryti gal ir nor, ant to atsiliepsim, jey Wiefpats welhs, kita Syk.

a — e —

A p s a t y m a i.

Dienu Jodi mylintiems Lietuwinkams as zinoma darau, kad prie manes dabar Dranto Knygū su Abrozais ir be Abrozū, o taipojau ir wifokū kitū lietuwiskū Knygū yra gaunama; wifos geray irifios ir už pigiausg Prekē.

J. A. Bekker, Knygininkas,
Tilzēje, Wofieczū Mlyczioj Num. 71.